

Od Redakcji

Niniejszy tom „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” powstawał w roku naznaczonym ważnymi wydarzeniami w życiu pisma i środowiska z nim związanego. Przede wszystkim pożegnaliśmy zmarłego 31 VII 2017 r. Profesora Edwarda Potkowskiego, nie tylko członka Rady Redakcyjnej czasopisma, ale dla części z nas także mentora, a potem szefa i kolegę, wieloletniego kierownika Zakładu Wiedzy o Dawnej Książce, później Zakładu Wiedzy o Książce byłego Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, następnie Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Przez lata Profesor był nam podporą, służąc pomocą we wszystkich sprawach: naukowych, zawodowych, czasem prywatnych i oczywiście redakcyjnych. Mimo choroby wspierał do końca prace Redakcji, m.in. pomagając jej przy tworzeniu programu międzynarodowej konferencji „Polskie/polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach zagranicznych – problematyka i warsztat badawczy, rezultaty i perspektywy badań” (Warszawa 25-26 V 2017). Pokłosiem jej obrad jest tom specjalny periodyku wydany pod tytułem *Polonika w zbiorach obcych*.

W numerze, który obecnie oddajemy do rąk Czytelników, postać E. Potkowskiego przybliży wspomnienie Jego ucznia, natomiast problematyka tomu specjalnego znajduje kontynuację w kilku artykułach poświęconych polskim kolekcjom i polonikom w zbiorach ukraińskich, amerykańskich i włoskich oraz w recenzjach katalogów rejestrujących materiały tego typu. Do kontynuacji należą też dwa opracowania stanowiące kolejne części tekstów opublikowanych w poprzednim tomach – artykuł analizujący problematykę ujmowania dziejów Rosji w piśmiennictwie stanisławowskim oraz dalszy ciąg prezentacji materiałów źródłowych do katalogu wydawnictw emigracyjnych z okresu II wojny światowej i po niej. To drugie opracowanie łączy się ze studium o polskich katalogach wydawniczych i księgarskich drukowanych w Niemczech Zachodnich w latach 1945-1950. Jako całość należy natomiast postrzegać tekst zajmujący się relacjami firmy Gebethner & Wolff z autorami i materiałem źródłowy w postaci wyboru listów warszawskich wydawców do Józefa Ignacego Kraszewskiego. Również praktyk wydawniczych, tylko o ponad sto lat wcześniejszych, dotyczy analiza działalności gdańskiego księgarza i nakładcy Georga Markusa Knocha. Przyczynek do dziejów kultury książki na Pomorzu – tym razem Zachodnim – stanowi także opracowanie na

temat druków szkolnych z XVII-XVIII w. W zespole tekstów poświęconych księgozbiорom polskim, obok artykułów o kolekcjach prywatnych Czapskich, Cieleckich i znanego śpiewaka Kazimierza Czekotowskiego, znajduje się syntetyzujące opracowanie na temat bibliotek publicznych o charakterze naukowym. Zamieszczamy też rozprawę o roli Dni Kultury, Oświaty, Książki i Prasy w polityce władz komunistycznych w latach 1971-1989. Czasów najnowszych sięgają natomiast teksty na temat cieszyńskiej bibliografii regionalnej i udziału Książnicy Cieszyńskiej w edycji źródeł do dziejów tego regionu. Historię kultury książki obcej prezentują artykuły poświęcone przedwojennym dziejom bułgarskiej Biblioteki Narodowej, bibliofilom kowieńskim i radzieckim przewodnikom turystycznym po Moskwie.

W dziale recenzji i notek recenzyjnych bieżącego tomu „Z Badań nad Książką i Księgozbiорami Historycznymi” znajdują się analizy i prezentacje kilku ważnych publikacji, które ukazały się w latach 2015-2017. Wśród nich jest *Encyklopedia książki*, której edycja była tak oczekiwana przez polskich bibliologów, bibliotekoznawców, informatologów i nie tylko. Tym razem obszerniejsza niż w poprzednim tomie jest zawartość *Kroniki*, opisująca istotne dla historyków książki i bibliotek krajowe i zagraniczne konferencje i sesje naukowe, które miały miejsce w 2017 r.

Zamykając ten wątek tradycyjnie serdecznie dziękujemy Autorom za interesujące teksty, Recenzentom za to, że wsparli ich swoimi uwagami, a także okazali nieocenioną pomoc Redakcji oraz członkom Rady Redakcyjnej za współpracę, która pozwoliła przygotować możliwie najlepiej wydawnictwo do druku.

Jeszcze kilka słów o zmianach w bieżącym tomie „Z Badań nad Książką i Księgozbiорami Historycznymi”. Otóż Redakcja podjęła decyzję o uruchomieniu wersji elektronicznej periodyku na platformie internetowej i ciągłego publikowania tekstów w trybie online. Ten zabieg z jednej strony ma się przyczynić na przykład do zwiększenia liczby cytowań artykułów, z drugiej zaś do polepszenia oceny parametrycznej czasopisma. Dlatego w bieżącym tomie poczyniliśmy zmiany przybliżające wydawnictwo do standardów obowiązujących w edytorstwie czasopism elektronicznych: podajemy angielską wersję nazwy periodyku; nad tytułami artykułów umieszczamy „stopkę” ułatwiającą ich właściwe cytowanie; na stronie tytułowej artykułów podajemy pełną afiliację autorów (likwidując tym samym spis *Nasi autorzy*) oraz streszczenia i słowa kluczowe w języku angielskim; równocześnie rezygnujemy z publikacji streszczeń w języku polskim zastępując je bibliografiami opracowań wymienianych w tekstach artykułów i w przypisach do nich. Od tego tomu wersją referencyjną czasopisma staje się wersja elektroniczna, ale będzie się ono ukazywało także w formie tradycyjnej.

Jacek Puchalski